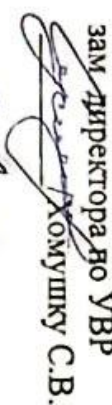

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение

«Средняя общеобразовательная школа №2 с. Кызыл-Мажалык Барун-Хемчикского кожууна Республики Тыва»

Рассмотрено на заседании
Педагогического совета
Протокол №1
«28» августа 2024г.

Согласовано

зам. директора по УВР

Хомушку С.В./
от «28» августа 2024г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА ПО ТУВИНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ для 9 класса

Муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения

средней общеобразовательной школы №2 с. Кызыл-Мажалык

учителя тувинского языка Кужугет Анчимаа Алексеевна

на 2024-2025 учебный год

ТАЙЫЛБЫР СӨС

Төрээн чогаал эртемниң өөредилге-методиктиг комплекизинге хамааржыр ажылчын программа «Кол ниити өөредилгениң 5–9 класстарынга «Төрээн (тыва) чогаал» эртемниң чижек өөредилге программасынга» (улаштыр – Программа) даянып, 5-7 класстарның «Төрээн чогаал», 8-9 класстарның «Тыва чогаал» өөредилге номнарынга дүүштүр кылдынган.

Өөредилгениң Федералдыг күрүне стандартызының (улаштыр – ӨФКС) «Родной язык и родная литература» деп өөредилге кезээнде киирген «Төрээн чогаал» эртемин шингээткениниң түңнелдерин кичээнгейге алган. Программада Россия Федерациязының хамаатызының мөзү-шынар сайзыралынга болгаш кижизидилгезинге хамаарышкан Концепциясында айыттынган чүүлдерни болгаш Тыва Республиканың регионалдыг, этнокультурлуг онзагайларын, ол ышкаш Россия чоннарының хамааты ниитилелинге хамаарышкан эп-сеткил каттыштырылгазы, культуралар аразында чөптүг харылзаа тургузар сорулгаларының бүгү байдалдарын барымдаага ап, өөренип көргөн.

Чижек Программаның кол таваа кылдыр дараазында хоойлу, доктаал, саавырлар алдынган:

- Конституция Российской Федерации (с изменениями на 01.07.2020 г.) ст. 26;
- Федеральный закон от 29 декабря 2012 г. № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»;
- Федеральный закон от 03.08.2018 г. № 317-ФЗ «О внесении изменений в статьи 11 и 14 Федерального закона «Об образовании в Российской Федерации»;
- Приказ Министерства образования и науки РФ от 17 декабря 2010 г. № 1897 «Об утверждении федерального государственного

образовательного стандарта основного общего образования» (в редакции приказа Минобрнауки России от 31 декабря 2015 г. № 1577);

– Конституция Республики Тыва (с изменениями на 12.04.2019 г.) ст.5, 24;

– Закон ВХ-I «О языках в Республике Тыва» от 31.12.2003 г. № 462 (с изменениями на 12.04.2019 г.);

– Закон Республики Тыва от 21.06.2014 г. № 2562 ВХ-1 «Об образовании в Республике Тыва» (с изменениями на 02.06.2019 г.).

ТӨРЭЭН (ТЫВА) ЛИТЕРАТУРА ЭРТЕМИНИҢ НИИТИ ХАРАКТЕРИСТИКАЗЫ

Төрээн (тыва чогаал) эртеми – Тыва Республиканың школаларының өөредилге планында кирип турар кол эртемнерниң бирээзи. Уругларның делегей көрүүшкүнүн делгемчидеринге, хамааты туружун тодарадырынга, угаан-бодалын, иштики сагыш-сеткилин хевирлээринге ук эртемниң салдары улуг.

Россия Федерациязында өөредилге адырында «2100 чылдың школазы» төлевилелдин чугула угланышкыннарының бирээзи уругларны амыдыралга белеткеп каары бооп турар. Школага шингээткен билиин амыдыралга чөптүг ажыглап, ниитилелге бодун таарымчалыг алдынып база шын ужур-уткалыг чурттап билир кижини белеткээринге эртем бүрүзү аразында харылзаалыг, өөредилге болгаш кижизидилге ужур-уткалыг.

Чогаал эртеми – амыдыралдың көрүнчүү, ындыг болганда, төрээн (тыва) чогаал эртемин өөредириниң сорулгалары, оларны боттандыраарының ажылдары тыва чогаал эртемин амыдырал-биле холбаалыг, Россия чоннарының болгаш даштыкы чогаалчыларның чогаалдары-биле деңнелгелиг ханы сайгарып билир, бүгү талалыг сайзыраңгай, бедик культуралыг, чараш мөзү-бүдүштүг, чогаадыкчы арга-шинектиг кижини хевирлээринче угланган.

Тыва чогаал кичээлдериниң өзээн национал литератураның алдын фондузунда кирген чогаалдар тургузуп турар.

Чечен чогаал кижиниң сагыш-сеткилиниң хөй янзы талаларын эскерип шинчилээринге, амыдыралды үнелээринге, долгандыр турар бойдуска хумагалыг, мөзү-бүдүжү чараш болурунга өөредир аргалыг база уран чүүлдүн өске-даа хевирлери дег, уругларның эстетиктиг көрүжү делгем болурун быжыглаар өөредиглиг болгаш кижизидикчи салдарлыг. Уругларның делегей көрүүшкүнүн делгемчидип, эстетиктиг негелделерин хандырып, хамааты туружун хевирлевишаан, бодунга болгаш ниитилел долгандыр хүрээлелге чөптүг хамаарылгалыг, ханы угаап боданып амыдыраарын чогаал кижизидер.

Чечен чогаал-биле харылзаа уругларның угаап-боданыр арга-шинээн сайзырадыр. Чогаалчының делегейи, оон чогаал бижиир аян-хөөнү-биле чоок таныштырар арганы уругларга бербишаан, чогаал чоннуң амыдыралындан, улустуң аас чогаалындан, орус болгаш делегейниң классиктиг литературазындан үндезинин ап турарын башкы билиндирер. Бодун долгандыр турар чүүл бүрүзүн үнелеп чурттаарын сүмелээн кандыг- даа чогаал уругнуң билиин делгемчидер, делегей-биле харылзааны тудуп өөрениринге чаңчыктырар. Ук харылзаалар уругларны орус болгаш делегей литературазының шылгараңгай чогаалдары-биле чоок таныштырарынга, тыва чогаалды кожа-хелбээ чоннарның чогаалдары-биле деңнеп, чоок болгаш ылгалдыг талаларын тодарадып өөрениринге чаңчыктырар.

Амыдыралды чүгле сеткил-хөлзээшкинниг хүлээп эвес, а янзы-бүрү талаларындан медреселдиг-биле сайгарып чаңчыгарын уругларга өөредири – төрээн чогаал эртемниң сорулгазы, ынчангаш чогаалды төөгү, бойдус, философия, психология, педагогика, уран чурулга болгаш өске-даа эртемнер- биле холбаштырып, сайгарып шингээттирери дыка чугула. Ынчангаш чогаал эртемни «кижи дугайында эртем», «амыдыралдың ному», «уран-чечен шинчилел» деп адап турары анаа эвес.

Өөредилгениң «Филология» кезээнде «төрээн (тыва) чогаал» болгаш «төрээн (тыва) дыл» эртемнери аразында сырый холбаалыг, ук эртемни өөрөнгениң түңнелинден төрээн дылынга ынаа, хумагалы, тыва чогаалды, Тываның төөгүзүн, алдарлыг кижилерин билир арга-шинээ тодараттынар. Тыва чуртунуң ёзулуг хамаатыларын хевирлээр өөредилге болгаш кижизидилге айтырыглары ийи эртемни Тываның төөгүзү, географтыг девискээри дугайында болгаш өске-даа эртемнерни сырый холбаштырып өөрөткенинден боттаныр. Уругларның аас болгаш бижимел чугаазын байыдары, кандыг-даа байдалдарга дүүштүр чугаа культуразын сагып билири, харылзажылганың шын, чогулмчалыг талаларын ажыглап шыдаар арга, мергежилдерни шингээттирери чогаал болгаш дыл кичээлдериниң чергелешкек үндезин сорулгалары болуп турар. Ындыг болганындан чогаал дылының уран-чечен аргаларын ханы сайгартып өөредир ажылдар сөс бүрүзүнүң онзагайын эскерер, лексиктиг уткаларынга дүүштүр аас болгаш бижимел чугаага төрээн дылының чаражын илередип билиринге, чөптүг ажыглаарынга, лингвистиктиг ханы сайгарылгалыг ажылдарны кылып өөрениринге, боданырынга уругларны чаңчыктырар, кижизидер.

5-ки класстан эгеллеп уруглар мурнунда класска өөрөнгөн билиглерин улам быжыглап, улаштыр кол ниити өөредилгениң негелделеринге дүүшкен литература теориялыг терминнер-биле таныжар, чечен чогаалдың дылының чурумалдыг аргаларының чогаалга салдарлыын илередип, найырал, төөгү, бойдус камгалалы болгаш өске-даа темаларга бижиттинген чогаалдар-биле таныжылгазын уламчылап, сайгарып өөренир.

ТӨРЭЭН (ТЫВА) ЛИТЕРАТУРА ЭРТЕМИН ӨӨРЕДИРИНИН СОРУЛГАЛАРЫ

Сорулга: төрээн (тыва) чогаал эртеминге даянып, сагыш-сеткил, делегей көрүүшкүнү делгем, чаагай үзел-бодалдыг, чогаадыкчы арга-шинектиг, кижилер аразында харылзажылганың бүгү талалыг кылдыныгларын билир, бедик хамааты туруштуг кижини өөредип, кижизидип, сайзырадырынга *таарымчалыг байдалдарны тургузары*.

Сорулгаларын күүседиринин аргалары:

– амыдыралды бүгү талалыг онзагай көргүзөр уран чүүлдүң бир хевири болур чечен чогаалды чүглө сагыш-сеткил хайныышкыны-биле хүлээп номчуурун эвес, а номчаанын ханы сайгарып, бодунуң бодалын (туружун) бадыткалдыг тайылбырлап база өскелерниң туружун (бодалын) дыңнап, өөренип, деңнеп өөрениринге чаңчыктыары;

– чогаал, сөзүглел төрээн чонунуң ыдыктыг үнелеринин, чаңчылчаан амыдыралының үндезинин илереткен чепсек дээрзин билиндирери;

– төрээн (тыва) болгаш Россия чоннарының биче буурай база делегей чоннарының чогаалдарын сайгарып өөрениринге төрээн дылдың үнезин, ооң эгээртиңмес байлаан медреселдиги-биле ажыглап өөренирин билиндирер ажылдар;

– чечен чогаал авторнуң онзагай, бот-тускайлаң, уран-чечен делегейи, уран чүүлдүң бир хевири дээрзин таныштырар ажылдар;

– чогаал эстетиктиг болгаш мөзү-шынар илередир чепсек дээрзин тодарадыр ажылдар;

– тема болгаш идеяны тодарадырынга сөзүглелдин уjur-утказын, дылының уран чурумалдыг аргаларының, тургузуунуң онзагайын, бижиттинген аянын тодарадыр ажылдар;

– тыва чогаалды өске чогаалдар-биле, уран чүүлдүң өске хевирлери-биле деңнеп сайгарар ажылдар;

– уругларның чогаадыкчы арга-шинээн сайзырадыр ажылдар;

– класска азы бот-тускайлаң номчаан чогаалдарыңга хамаа-рыштыр шүгүмчүлелдиг чүүлдерни, үнелелдерни бодунуң деннели-биле угаап-бодап, шын чугаалап, бижип өөрениринге чаңчыктырар ажылдар;

– чогаалда чуруттунган амыдыралды бүгү талазындан өөренип көрүп, чогаал маадырларыңга, хөделиишкиннеринге хамаарыштыр бодунуң хамаарылгазын, туружун илередип өөренирин хевирлээр ажылдар;

– аас болгаш бижимел ажылдарга бодалын чогаал сөзүглели-биле бадыткап, тода илередип өөредиринге угланган ажылдар;

– бижимел чугааның хевирлерин (тоожуушкун – бердинген чижекке дүүштүр сөзүглелди тургузары; угаап-сайгарары – айты-рыгларга бижимел харыы бээри; тодарадып бижири – маадырның ха-рактеристиказын тургузары) күүседип өөрениринче угланган ажылдар;

– бодунуң көрүжү-биле сөзүглел чогаадып шыдаар база чуруктарга даянып, чогаадыкчы арга, мергежилди сайзырадыр ажылдар;

– өске чоннарның ёзу-чаңчылдарын сонуургаар, кижилер-биле эптиг-чөптүг харылзажылганы кижизидеринче угланган ажылдар;

– кандыг-даа чогаалдарны номчуп, амыдыралчы билиглерни шингээдип ап, хостуг үезин шын ажыглап өөредир ажылдар;

– чечен чогаал – чогаалчының (авторнуң) делегейи, ооң амыдыралды номчукчуга таныштырарының хуу көрүжү дээрзин уругларга таныштырары, угаан-медерелинге быжыглаар ажылдар;

– номчаан чүүлүн сайгарылгалыг хүлээп ап көрүп, бодунуу-биле тайылбырлап билиринге чаңчыктырар ажылдар;

– чечен чогаалды медерелдиг, утказын ханы билип номчууру ажыктыг, өөредиглиг, кижизидилгелиг дээрзин билиндирип, бот-тускайлаң ном номчуурунга хереглелин хандырып, чаа чогаалдарны сонуургап номчуурунга кижизидер ажылдар;

– тыва дылыңга, ёзу-чаңчылдарыңга хумагалыг болурун кижизидер ажылдар;

– чогаалдарга болгаш уран чүүлдүн өске хевирлеринге даянып, кижизиг аажы-чаңга, хамааты бот-медерели бедик, төрөөн чуртунга шынчы чорукка кижизидер ажилдар;

– өөреникчилерниң аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадыр ажил-чорудулга.

–

ТӨРӨӨН (ТЫВА) ЛИТЕРАТУРА ЭРТЕМИНИҢ ӨӨРЕДИЛГЕ ПЛАНЫНДА ТУРУЖУ

Россия Федерациязының өөредилге черлеринге чогаал эртемин албан өөредир сүме ёзугаар өөредилгениң Федералдыг базистиг планында кол ниити болгаш ортумак (долу) өөредилгеге төрөөн (тыва) чогаал эртемин шиңгээдир 4 дугаар вариантыны боттандырамынче угландырган турган¹. Ук вариант ёзугаар төрөөн (тыва) чогаалды өөредириниң хуваалдазын 5–9 класстарга тус-тузунда 102 шакка үлелгелиг берген.

Россия Федерациязының өөредилге яамызының *доктаалдары болгаш дужаалдары* база Россия Федерациязының өөредилге черлеринге чижек өөредилге планнарынга, Тыва Республиканың өөредилге болгаш эртем яамызының кол ниити болгаш ортумак (долу) өөредилгеге төрөөн (тыва) чогаал эртемин шиңгээдиринге шактар үлелгезинге чаңгыс эвес өскерилгелер тургулай бээрин болгаш ажилчын программаның тургузукчуларынга ортумак байдалды тургузарын чугулага ап, бердинген Программада төрөөн (тыва) чогаал эртемин өөрениринге 68 шакты чижеглейкылган.

Тыва чогаал 9 класс.

№ план - биле	№ тема - биле	Кичээлдин темазы	Шагы	Эрттирген хуу	
				план	шын бо
I-ги улдуң – 18 шак					
1.	1.	Кирилде кичээл. Тыва чечен чогаалдын сазыралынын оруу.	1		
		1-ги кезээ.Монге даштын сырыны			
2	1	«Култегин».	1		
3.	2	«Означенное суурдан тывылган тураскаал».	1		
4.	3	Ю.Ш.Кунзегеш «Кок-Эл»	1		
5.	4	Ю.Ш.Кунзегеш «Кок-Эл». Чогаалдын дылынын онзагайы	1		
6.	5.	Ю.Ш.Кунзегеш «Багырнын хылыжы»	1		
7.	6	Ю.Ш.Кунзегеш «Багырнын хылыжы»	1		
8.	7	А.А.Даржай «Бурунгунун изи-биле».Чогаалдын темазы,идеязы.	1		
9	8	И.Б.Иргит «Кожээ дажы»	1		
		2-ги кезек.Танды,Саян-ийи сыннын аразынга.			
10	1	С.К.Тока «Каргыга чорааным»	1		
11.	2	С.К.Тока «Каргыга чорааным».Чогаалдын дылынын уран-чечени	1		
12.	3	Теория.Очерк дугайында билиг	1		
13.	4	С.А.Сарыг-оол «Саны-Моге».1-ги кезээ	1		
14.	5	2-ги кезээ «Чолдун бедик чадазынче»	1		
15.	6	Шулуглелдин дылынын уран-чечени.Аянныг номчулга.	1		
16.	7	М.Ы.Идам-Сурун «Союспан». Тема, идея, ,сюжеттиг шугуму.	1		
17.	8	М.Ы.Идам-Сурун «Союспан». Дылынын уран-чечени	1		
18	9	Теория.Баллада дугайында билиг	1		
19	10	С.Б.Бурбу «Чечек» (1 кезээ).Кол маадырнын омур-хевири.Хая,Кара-Кадайнын,Чечектин омур-хевири	1		
20	11	С.Б.Бурбу«Чечек» (2 кезээ). Мерген,Мурзууленин омур-хевирлери.	1		
21	12	Шулуглелдин (3-ку кезээ).Дамдыкай,ЭлбекЧалзыптын мозу-будужу.Дылынын уран-чечени.Аянныг номчулга	1		
22	13	Теория.Шулук чогаалынын лира-эпиктиг чогаалынын дугайында билиг.	1		
23	14	С.Б.Бурбу «Кара-Суг» Шулуктун тема, идеязы.	1		
24	15	С.Б.Бурбу «Хайыракан» Тема,идеязы	1		
25	1	ЧС:Чогаадыг «Бурбу-торээн черинин ыраажызы»	1		

26	16	З.А.Намзырай «Аяк хээлиг Тыва чуртум», Тема, идея, уран-чечени.	1		
27	17	Н.Ш.Куулар «Аннаашкын соонда болчаг» Чогаалдын темазы,идеязы, овор-хевирлери.	1		
28	18	Чогаалда Урандай биле Аялзанын ужуражылгазы	1		
29	19	Чечен чугаанын дылынын уран-чечени.	1		
30	20	В.Ш.Кок-оол-тыва шиинин ундезилекчизи. «Хайыраан бот».Шиинин темазы ,идеязы	1		
31	21	«Хаыраан бот» Каранын кузели.тура- соруу,сагыш-сеткилинин байлаа.Шииде чорулдээлер.	1		
32	22	В.Ш.Кок-оол «Хайыраан бот». Ядыы ангынын кижилери:ава,Сарыг- Ашак,Седип,Уран,Салбакай овор-хевирлери.	1		
33	23	Шииде каргыс езу-чурум.Кенден- ХууракХам-оол,Оскенин овор-хевирлери.	1		
34	24	Шиинин дылынын уран-чечени.Амгы уеде ужур-дузазы.	1		
35	25	ЧТ:Трагедия-шии чогаалынын бир хевири	1		
36	2	ЧС:Чогаадыг «Кара-езулуг толептиг маадыр»	1		
		3-ку кезек.Дайын дээрге дарызыг чыт			
37	1	С.Б.Бурбу «Тулчуушкунче», Тема, идеязы,	1		
38	2	С.Б.Бурбу «Тулчуушкунче» - тыва литературада баштайгы кыйгы- шулук.Дылынын онзагайы. Аянын номчулга	1		
39	3	С.Б.Бурбу «Кызыл кош». Балладанын тоогузу. Темазы,идеязы, овор-хевирлери.	1		
40	4	С.Б.Бурбу «Кызыл кош». Кызыл-Шеригге дузаламчы.	1		
42	5	С.А.Сарыг-оол «Белек».Тоожунуң ады. Тема, идеязы, композициязы.	1		
43	6	С.А.Сарыг-оол «Белек».Чогаалда Илдирмаанын болгаш Хаяжыктын овор- хевири.	1		
44	7	С.А.Сарыг-оол «Белек»,Дылының онзагайы.	1		
45	3	ЧС:Чогаадыг «Маадырлыг Кызыл Шеригге тыва чоннун белээ»	1		
46	8	О.К.Сагаан-оол «Арат-чоннун мурнундан» чогаалдын темазы,идеязы	1		
47	9	О. Саган-оол «Арат чоннун мурнундан».Дылынын онзагайы ,ужур- утказы	1		
		4-ку кезек.Тос-ла чузун малымайны...	1		
49	1	В.Л.Эренчин «Донен-Шилгим». Тема, идеязы, уран-чечени.	1		
50	2	В.Л.Эренчин «Кадарчы уруг». Тема, идея, уран-чечени.	1		
51	3	Е.Т.Танова «Кара-Бай», Тема, идея, сюжеди	1		
52	4	Е.Т.Танова«Кара-Бай» 1-3 эгелер	1		

53	5	Е.Т.Танова «Кара-Бай». 5-6 эгелер.Дылынын уран чечени.	1		
54	6	В.С.серен-оол «Огже чалалга». Тема, идея, уран-чечени.	1		
		5-ки кезээ.Аспас дизе,хая корун			
56	1	А. Даржай «Онгар».чогаалдын темазы,идеязы.	1		
57	2	А.А.Даржай «Онгар» Кол маадырнын овор-хевири.	1		
58	3	А.А.Даржай «Онгар». Политиктиг болуушкуннарны ойзу коргускен.Амгы уе-биле харылзаазы.	1		
59	4	А.А.Даржай«Он рубль». Тема, идея.	1		
60	5	А.А.Даржай «Он рубль».Чогаалда ажы-тол болгаш ада-ие темазын коргускени. Уе –биле харылзаазы.	1		
61	4	ЧС:Чогаадыг «Даржай-езулуг торээн черинин шынчы могойикчизи»	1		
62	6	Ф.Ш-Х.Сегленмей «Тын дээш демисел»Чогаалдын темазы болгаш идеязы.Сарыг шажын уезин коргускени	1		
63	7	Ф.Ш.Сегленмей «Тын дээш демисел», Чогаалда торээн черинге ынакшыл темазын коргускени.Чогаалдын дылынын уран-чечени.	1		
64	8	М.К.Олзей-оол «Уш Чуве кара.Уш чуве дошкун.Уш чуве дудуу».	1		
65	9	Э.Б.Мижит«Субедей» Чогаалдын темазы,идеязы	1		
66	10	Э.Б.Мижит «Субедей». Шулуглелде тоогу темазын коргускения.Дылынын уран-чечени.	1		
67	11	А. А.Даржай «Тыва лылым». Шулукутун темазы,идеязы.Амгы уе биле харылзаазы,ужур-дузазы.	1		
68	12	Туннел кичээл	1		

Тыва чогаал 9 класс.

№ план - биле	№ тема - биле	Кичээлдин темазы	Шагы	Эрттирген хуу	
				план	шын бо
I-ги улдуң – 18 шак					
1.	1.	Кириилде кичээл. Тыва чечен чогаалдын сазыралынын оруу.	1		
		1-ги кезээ.Монге даштын сырыны			
2	1	«Култегин».	1		
3.	2	«Означенное суурдан тывылган тураскаал».	1		
4.	3	Ю.Ш.Кунзегеш «Кок-Эл»	1		
5.	4	Ю.Ш.Кунзегеш «Кок-Эл». Чогаалдын дылынын онзагайы	1		
6.	5.	Ю.Ш.Кунзегеш «Багырнын хылыжы»	1		
7.	6	Ю.Ш.Кунзегеш «Багырнын хылыжы»	1		
8.	7	А.А.Даржай «Бурунгунун изи-биле».Чогаалдын темазы,идеязы.	1		
9	8	И.Б.Иргит «Кожээ дажы»	1		
		2-ги кезек.Танды,Саян-ийи сыннын аразынга.			
10	1	С.К.Тока «Каргыга чорааным»	1		
11.	2	С.К.Тока «Каргыга чорааным».Чогаалдын дылынын уран-чечени	1		
12.	3	Теория.Очерк дугайында билиг	1		
13.	4	С.А.Сарыг-оол «Саны-Моге».1-ги кезээ	1		
14.	5	2-ги кезээ «Чолдун бедик чадазынче»	1		
15.	6	Шулуглелдин дылынын уран-чечени.Аянныг номчулга.	1		
16.	7	М.Ы.Идам-Сурун «Союспан». Тема, идея, ,сюжеттиг шугуму.	1		
17.	8	М.Ы.Идам-Сурун «Союспан». Дылынын уран-чечени	1		
18	9	Теория.Баллада дугайында билиг	1		
19	10	С.Б.Бурбу «Чечек» (1 кезээ).Кол маадырнын овор-хевири.Хая,Кара-Кадайнын,Чечектин овор-хевири	1		
20	11	С.Б.Бурбу«Чечек» (2 кезээ). Мерген,Мурзууленин овор-хевирлери.	1		
21	12	Шулуглелдин (3-ку кезээ).Дамдыкай,ЭлбекЧалзыптын мозу-будужу.Дылынын уран-чечени.Аянныг номчулга	1		
22	13	Теория.Шулук чогаалынын лира-эпиктиг чогаалынын дугайында билиг.	1		
23	14	С.Б.Бурбу «Кара-Суг» Шулуктун тема, идеязы.	1		
24	15	С.Б.Бурбу «Хайыракан» Тема,идеязы	1		
25	1	ЧС:Чогаадыг «Бурбу-торээн черинин ыраажызы»	1		

26	16	З.А.Намзырай «Аяк хээлиг Тыва чуртум», Тема, идея, уран-чечени.	1		
27	17	Н.Ш.Куулар «Аннаашкын соонда болчаг» Чогаалдын темазы,идеязы, овор-хевирлери.	1		
28	18	Чогаалда Урандай биле Аялзанын ужуражылгазы	1		
29	19	Чечен чугаанын дылынын уран-чечени.	1		
30	20	В.Ш.Кок-оол-тыва шиинин ундезилекчизи. «Хайыраан бот».Шиинин темазы ,идеязы	1		
31	21	«Хаыраан бот» Каранын кузели.тура- соруу,сагыш-сеткилинин байлаа.Шииде чорулдээлер.	1		
32	22	В.Ш.Кок-оол «Хайыраан бот». Ядыы ангынын кижилери:ава,Сарыг- Ашак,Седип,Уран,Салбакай овор-хевирлери.	1		
33	23	Шииде каргыс езу-чурум.Кенден- ХууракХам-оол,Оскенин овор-хевирлери.	1		
34	24	Шиинин дылынын уран-чечени.Амгы уеде ужур-дузазы.	1		
35	25	ЧТ:Трагедия-шии чогаалынын бир хевири	1		
36	2	ЧС:Чогаадыг «Кара-езулуг толептиг маадыр»	1		
		3-ку кезек.Дайын дээрге дарызыг чыт			
37	1	С.Б.Бурбу «Тулчуушкунче», Тема, идеязы,	1		
38	2	С.Б.Бурбу «Тулчуушкунче» - тыва литературада баштайгы кыйгы- шулук.Дылынын онзагайы. Аянын номчулга	1		
39	3	С.Б.Бурбу «Кызыл кош». Балладанын тоогузу. Темазы,идеязы, овор-хевирлери.	1		
40	4	С.Б.Бурбу «Кызыл кош». Кызыл-Шеригге дузаламчы.	1		
42	5	С.А.Сарыг-оол «Белек».Тоожунуң ады. Тема, идеязы, композициязы.	1		
43	6	С.А.Сарыг-оол «Белек».Чогаалда Илдирмаанын болгаш Хаяжыктын овор- хевири.	1		
44	7	С.А.Сарыг-оол «Белек»,Дылының онзагайы.	1		
45	3	ЧС:Чогаадыг «Маадырлыг Кызыл Шеригге тыва чоннун белээ»	1		
46	8	О.К.Сагаан-оол «Арат-чоннун мурнундан» чогаалдын темазы,идеязы	1		
47	9	О. Саган-оол «Арат чоннун мурнундан».Дылынын онзагайы ,ужур- утказы	1		
		4-ку кезек.Тос-ла чузун малымайны...	1		
49	1	В.Л.Эренчин «Донен-Шилгим». Тема, идеязы, уран-чечени.	1		
50	2	В.Л.Эренчин «Кадарчы уруг». Тема, идея, уран-чечени.	1		
51	3	Е.Т.Танова «Кара-Бай», Тема, идея, сюжеди	1		
52	4	Е.Т.Танова«Кара-Бай» 1-3 эгелер	1		

53	5	Е.Т.Танова «Кара-Бай». 5-6 эгелер.Дылынын уран чечени.	1		
54	6	В.С.серен-оол «Огже чалалга». Тема, идея, уран-чечени.	1		
		5-ки кезээ.Аспас дизе,хая корун			
56	1	А. Даржай «Онгар».чогаалдын темазы,идеязы.	1		
57	2	А.А.Даржай «Онгар» Кол маадырнын овор-хевири.	1		
58	3	А.А.Даржай «Онгар». Политиктиг болуушкуннарны ойзу коргускен.Амгы уе-биле харылзаазы.	1		
59	4	А.А.Даржай«Он рубль». Тема, идея.	1		
60	5	А.А.Даржай «Он рубль».Чогаалда ажы-тол болгаш ада-ие темазын коргускени. Уе –биле харылзаазы.	1		
61	4	ЧС:Чогаадыг «Даржай-езулуг торээн черинин шынчы могойикчизи»	1		
62	6	Ф.Ш-Х.Сегленмей «Тын дээш демисел»Чогаалдын темазы болгаш идеязы.Сарыг шажын уезин коргускени	1		
63	7	Ф.Ш.Сегленмей «Тын дээш демисел», Чогаалда торээн черинге ынакшыл темазын коргускени.Чогаалдын дылынын уран-чечени.	1		
64	8	М.К.Олзей-оол «Уш Чуве кара.Уш чуве дошкун.Уш чуве дудуу».	1		
65	9	Э.Б.Мижит«Субедей» Чогаалдын темазы,идеязы	1		
66	10	Э.Б.Мижит «Субедей». Шулуглелде тоогу темазын коргускения.Дылынын уран-чечени.	1		
67	11	А. А.Даржай «Тыва лылым». Шулуктун темазы,идеязы.Амгы уе биле харылзаазы,ужур-дузазы.	1		
68	12	Туннел кичээл	1		